

Farmacotherapeutisch Kompas beschrijft milieu-impact geneesmiddelen

Naar duurzamer medicijngebruik

Het is een vreemde paradox: geneesmiddelen houden mensen gezond of maken hen beter, maar tegelijk is ons huidige medicijngebruik zwaar belastend voor het milieu – en dat heeft weer negatieve gevolgen voor de algemene gezondheid. Minder en bewuster medicijngebruik is een goede eerste stap naar een duurzamere (zorg)toekomst. Met een nieuwe informatiepagina over de milieu-impact van geneesmiddelen helpt het Farmacotherapeutisch Kompas (FK) de zorgverlener en de gebruiker op weg.

Tekst Edith Bijl

Binnen de zorgsector groeit het besef dat de zorg moet verduurzamen. Een belangrijke stap hierin is de 'Green Deal Duurzame Zorg' (www.greendealduurzamezorg.nl), een initiatief van brancheorganisaties van zorgverleners. De ondertekenaars van de Green Deal – waaronder ook het Zorginstituut – streven naar duurzamere zorg, onder meer door het terugdringen van grondstofgebruik en restafval en het verminderen van de milieubelasting van medicatie(gebruik).

In dat kader heeft het FK nieuwe informatie toegevoegd over de milieu-impact van geneesmiddelen. Het FK is bedoeld als hulpmiddel bij het nemen van farmacotherapeutische beslissingen, om gepast gebruik van geneesmiddelen te bevorderen. Het biedt gedetailleerde informatie over de samenstelling, effectiviteit en bijwerkingen van geneesmiddelen. En sinds kort kunnen de bezoekers van de FK-website hier dus ook informatie vinden over de milieu-effecten van medicijnen. Zo wordt bijvoorbeeld expliciet gewezen op de hoge broeikasgas-emissie door het gebruik van dosisaerosolen bij astma en COPD en anesthesiegassen. Daarbij doet het FK ook suggesties om dit gebruik te verminderen, dan wel milieubewuster met deze medicatie om te gaan.

Geneesmiddelen in oppervlakte- en grondwater

Ook besteedt het FK aandacht aan de vervuiling van het oppervlaktewater door medicijnen: jaarlijks belandt minstens 190 ton geneesmiddelresten in het oppervlaktewater van ons land. Naast een algemene beschrijving van de milieueffecten geeft de site een overzicht van geneesmiddelen die in het oppervlaktewater waren aangetroffen en daarbij één of meerdere keren de risicogrens overschreden. Medicijnvoorschrijvers kunnen met deze informatie bewuster ervoor kiezen om deze middelen – waaronder veel antibiotica – minder voor te schrijven of alternatieven aan te bieden.

Verspilling tegengaan

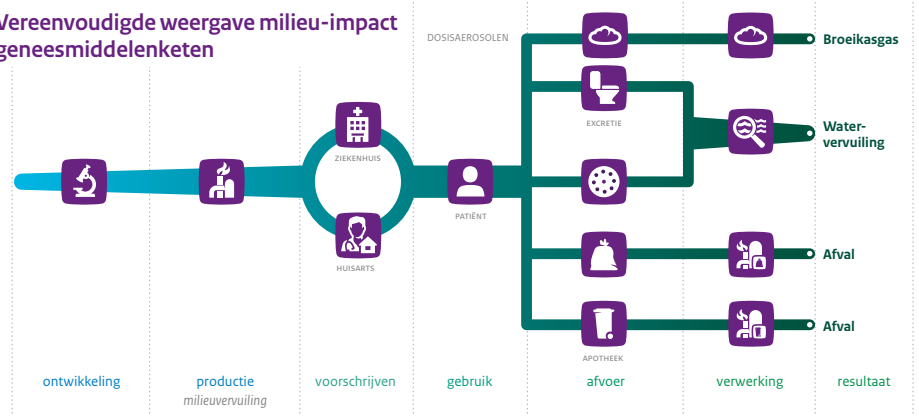
Het FK benadrukt dat we verspilling van geneesmiddelen zoveel mogelijk moeten voorkomen. Die verspilling komt voor in de gehele distributie- en gebruiksketen van medicijnen: van de fabrikant en de groothandel tot aan de voorschrijver, de apotheker en de patiënt. Al deze spelers, inclusief de zorgverzekeraars, krijgen op de site suggesties hoe zij verspilling zoveel mogelijk kunnen tegengaan. Zo kunnen FK-gebruikers overtollige medicatie voorkomen door zorgvuldig de behoefte van de patiënt te beoordelen en medicatieplannen te herzien.

Duurzaam voorschrijven

De milieubelasting kan worden verlaagd door duurzaam of gepast voor te schrijven. Het FK doet hiervoor meerdere suggesties, zoals het stimuleren van een gezonde leefstijl of het minderen of stoppen van medicatie. De site helpt zorgprofessionals niet alleen naar medische effectiviteit te kijken, maar ook naar de milieu-impact van voorgeschreven medicatie. En dat draagt weer bij aan een bewustere en duurzamere zorgpraktijk.

U vindt de nieuwe informatie over milieu-impact op www.farmacotherapeutischkompas.nl/farmacologie/milieu-impact-geneesmiddelen.

Vereenvoudigde weergave milieu-impact geneesmiddelenketen

(bron: LHV/NHG, 2021)